

10 клас

Урок №42

Дата:

КАНАДА.

Очікувані результати НПД: учні виявляють та характеризують основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці, називають домінуючі складники третинного, вторинного та первинного секторів економіки Канади, складають комплексну економіко-географічну характеристику.

Розвивальна та виховна мета: вдосконалювати вміння використовувати інформаційні ресурси, розвивати комунікативні здібності; розвивати вміння працювати групі, досягати компромісів; виховувати толерантність, повагу до іншої думки.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: підручники, атласи, політична карта світу, фізична карта світу, ресурси Інтернету.

Опорні та базові поняття: ЕГП, природні ресурси, природний приріст, густота населення, діаспора, Співдружність націй, урбанізація, постіндустріальна країна, ВВП, промисловість, сфера послуг, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Найтіснішими інтеграційними зв'язками зі США пов'язана Канада — друга високорозвинена країна у складі субрегіону Північна Америка. Саме сусідство зі США багато в чому визначає економічний розвиток Канади. Уздовж канадськоамериканського кордону мешкає основна частина населення Канади, так само зосереджений основний промисловий потенціал країни. Сьогодні ви досліджуватиме основні чинники, що визначають місце цієї країни в міжнародному поділі праці, дізнаєтеся про особливості сучасного розвитку та домінуючі складники економіки Канади.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку

III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧУТТЄВОГО ДОСВІДУ Й ОПОРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ

Пригадайте природні особливості території Канади.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

Робота в групах з підручником, картами атласу, ресурсами Інтернету

1. «Візитна картка»

Офіційна назва — Канада. Площа — 9,98 млн км². Населення — 36,9 млн осіб (2018 р.). Столиця — Оттава. Високо економічно розвинена держава, країна «Великої Сімки». Державний устрій — країна у складі Співдружності, федеративна держава.

2. ЕГП

Головні ознаки: займає північну частину материка Північна Америка й прилеглі до нього острови; омивається водами Північного Льодовитого, Тихого й Атлантичного океанів, найдовша берегова лінія (202 тис. км), 2/3 території розташовано в холодних поясах (стримувальний чинник); сухопутний кордон із США протяжністю майже 6 тис. км (стимулювальний чинник).

3. Природно-ресурсний потенціал

Різноманітні природні умови. Кордильєри, Скелясті гори, відроги Аппалачей, горбисті рівнини та плато. Клімат від арктичного до помірного, на півночі багаторічна мерзлота. Густа річкова мережа, великий гідропотенціал; багато прісноводних озер. Лісистість 38 %. Родючі чорноземні та каштанові ґрунти на півдні (провінції Альберта, Саскачеван, Манітоба). Мінеральні: залізні руди, руди кольорових металів (цинку, нікелю, свинцю, міді, кобальту, молібдену, золота, платини, срібла та ін.), вугілля, нафта та природний газ, алмази, калійні солі, азбест тощо. 17 об'єктів Спадщини ЮНЕСКО.

4. Населення

Природний приріст 3,7 ‰, сальдо міграції 5,7 ‰ (більша частина сучасних мігрантів має вік в 20 до 40 років). Частка осіб, старших за 65 р., — 18,6 %, старіння населення. середній вік — 42 роки, середня очікувана тривалість життя — 80 років.

Густота населення 3,7 особи/км², нерівномірний розподіл: 90 % зосереджено в південній, прикордонній зі США смузі. Склалося в результаті імміграції, понад 200 етнічних груп: канадці (32,2 %), англійці (19,8 %), французи (15,5 %), німці (9,8 %), італійці (4,5 %), китайці (4,5 %), українці (1,7 % — 9-та етнічна група в країні). Українська діаспора — близько 1,2 млн осіб, найбільше в провінціях Манітоба та Саскачеван. Католики — 39 %, протестанти — 20 %, православні — 6 %, мусульмани — 3,2 %. Рівень урбанізації — 82,2 % (2017 р.). Найбільші міста — Торонто (6 млн), Монреаль (4 млн), Ванкувер (2,5 млн осіб). Робоча сила — 19, 5 млн. Трудові ресурси відрізняються високим освітнім та професійним рівнем. Структура зайнятості: сільське господарство — 2 %, промисловість — 19 %, сфері послуг — 79 %.

5. Господарство

Канаду, як і Австралію, відносять до країн переселенського капіталізму.

Загальний ВВП (за ПКС) — 1,8 трлн \$ (2017) — 17-те місце в світі, ВВП на душу населення — 48,1 тис. \$ — 32 місце.

Структура ВВП: сільське господарство — 1,6 %, промисловість — 27,7 %, сфера послуг — 71 %. Основні чинники, що забезпечили економічне зростання:

- 1) багаті природні ресурси;
- 2) заохочення імміграції;
- 3) широке залучення іноземного (у першу чергу США) капіталу.

Третинний сектор. Найбільше значення сфера фінансів, страхування, управління нерухомістю й компаніями, оптова та роздрібна торгівля, туризм (20 млн туристів щорічно). Найбільші центри — Торонто, Монреаль.

Промисловість. Високий технічний рівень. Порівняно висока частка добувної, паливної та лісової промисловості, значна складова експорту. Переробна промисловість:

- 1) електроенергетика ГЕС — 54 %, ТЕС — 26 %, АЕС — 9 %, від альтернативних джерел — 11 %;
- 2) машинобудування: автомобілебудування (американські та японські автомобільні компанії), верстатобудування, залізничне, суднобудування, сільськогосподарське, електроніка, виробництво обладнання для гірничодобувної та лісової промисловості;
- 3) чорна та кольорова металургія;
- 4) хімічна промисловість (мінеральні добрива, синтетичні смоли, пластмаси);
- 5) целюлозно-паперова.

Сільське господарство. Високотоварне, багатопрофільне, високо технічно оснащене. Забезпечує власні продовольчі потреби, значна частка експортується. Сільськогосподарські угіддя 6,8 %. Рослинництво (44 %): пшениця, ячмінь, кукурудза, соя, ріпак, цукровий буряк, овочі, фрукти. Тваринництво — молочно-м'ясне скотарство, свинарство, птахівництво, оленярство, звірівництво.

5. Зовнішньоекономічні зв'язки

Експорт: машини й обладнання, хімікати, пластмаси, деревина, мінеральна сировина та напівфабрикати, пшениця.

Імпорт: технології та промислове обладнання, електроніка, товари легкої промисловості. Головні партнери: США, Китай, Мексика, Велика Британія, Японія. Канада й Україна — тісні двосторонні відносини. Україна експортує залізничні локомотиви та комплектуючі до них, металеві вироби, ядерні реактори, котли, машини, іграшки; імпортує машини та устаткування, рибу й морепродукти, аерокосмічну й фармацевтичну продукцію.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Обговорення результатів роботи груп. Самооцінювання, оцінювання

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 36.
2. Дослідження. Складники підприємницького успіху української діаспори в Канаді та США.